

zaključna riječ

ZAKLJUČNA RIJEČ

Braćo, i opet jedan Teološko-pastoralni tjedan, 23. tjedan, čas našeg radosnog okupljanja u vjeri i ljubavi, prošao je u plodnom, duhovnom i evanđeoskom slušanju, razmatranju, traganju, probijanju, produbljivanju u svjetlu Kristova Duha veoma važnih i dubinskih pitanja čovjekova i kršćanskog postojanja o bolesti, starosti i smrti, da nađemo utjehe, snage, jakosti, odvažnosti za naš navještaj o tim istinama čovjeka i naše vjere. Doista, tema ovogodišnjeg Tjedna je veoma aktualna danas a sutra će biti još aktualnija. Predavanja su izazvala eksploziju pitanja, problema, zadataka, primjedbi koje traže sigurna rješenja. Osjetilo se da je tematika ovog Tjedna tako velika da će se trebati pozabaviti nekim pitanjima i u slijedećim tjednima. Predavači su pristupali problemu s raznih vidova: biblijskog, teološkog, pastoralnog, liturgijskog, filozofskog, iskustvenog, sociološkog, medicinskog... i iznosili ga znanstveno, temeljito, odgovorno i otvoreno.

Prvi dan promotrili smo bolest u svoj njezinoj stvarnosti sa svim njezinim posljedicama: iskustvom ništavila, osamljenosti, tjeskobe, nesigurnosti, rušenja čovjekovih planova... A čovjek je stvoren za život, Božja je slika, i njegovo određenje „biti za Boga” koji je radostan, blažen i vječan život. Dodirnuli smo i ovdje novost evanđelja; čovjek nije sam patnik, Bog je u Isusu Kristu ušao u iskustvo patnje, bolesti i smrti, i to ne apstraktno nego konkretno, postao je blizak i prisutan u bolesniku i patniku, pozivajući ga vezama ljubavi da svoju patnju i bol uroni u Kristovu te se tako suobliči s Kristom i ostvari novu budućnost zajedništva s Bogom, koja ovdje započinje i dovršava se u kršćanskoj nadi u uskrsnuću. Tu Božju blizinu i suobličenje s Kristom pomaže sakramentalni život: euharistija, ispovijed i bolesničko pomazanje.

Drugi dan smo pokušali probuditi tajnu starosti, to treće doba života, krunu života ali i njezin „tužni sjaj” sa svim onim bolnim i dramatskim posljedicama, osjećajem osamljenosti, povlačenja iz društva, iz obitelji, iz života, osjećajem beskorisnosti, bačenosti na rub društva... Predavači su naglasili da starac u današnjem društvu više nije kao u starim vremenima čovjek mudar i razborit, da se starost ne gleda kao dar Božji kao u vrijeme izraelskih patrijarha, već se više s Propovjednikom gleda na nju kao na zle dane za koje ćeš reći: „Ne mile mi se!” (Prop 12,1), posebno danas kad mnogi žive bez vjere i nade u svijetu koji je bez ljubavi. I tu kršćanstvo unosi novost: i starost ima svoju vrijednost, i to je vrijeme kršćanskog dozrijevanja, ostvarenja pune osobe, kruna života. Potrebno je stoga ispuniti i tu dob, uključiti bolje u vjerničku zajednicu, omogućiti starima

da u slobodi i ljudskom dostojanstvu dožive i prožive svoju starost, da osjete da su puni članovi Crkve, udovi Kristova tijela. Isus unosi tu još veću revoluciju poistovjećujući se sa svima koji trpe, pa pohoditi i utješiti starca znači susresti se s Kristom.

Treći dan smo razmatrali o smrti, o onom konačnom prijelazu u životnu puninu. Smrt ostaje tajna i zagonetka koja nam se samo u Kristu osvjetljuje. Samo u Kristu smrt gubi svoju gorkost i mračnost, i postaje sestra smrt koja nas povezuje konačno s Kristom. Samo kršćansko rješenje daje duboki smisao tajni smrti, tako da ona nije samo kazna za grijeh nego ulaz u puninu života u Kristu, u ono „otići i biti s Kristom” (Fil 1,23). Ona ostaje „posljednji neprijatelj” ali koji je već u Kristu pobijeđen, zato s Pavlom možemo ponavljati: „meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak” (1,21).

Za ove konačne stvarnosti čovjekova i kršćanskog postojanja nisu dana gotova rješenja, gotove formule, gotovi odgovori, ne donosimo ni rezolucije ni neke zaključke, ali iz svojih predavanja jasno izbija istina: nužnost našeg suobličenja s Kristom, posebno našeg živog susreta s euharistijskim Kristom, s njegovom žrtvom po kojoj i mi u njemu postajemo žrtva iz koje svoju snagu i vedrinu i smirenost crpe i bolesni i stari i umirući. To im omogućuje suobličenje s Kristom u bolesti, patnji i smrti tako da sada vedro i smireno možemo gledati kroz zrcalo, u zagonetki stvarnosti pred licem smrti, a tada, u konačnosti, „licem u lice” (1 Kor 13,12) Boga svoga.

Zahvaljujem Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista, za milost i utjehu koju nam je dao u ovim danima našega drugovanja, razmišljanja, molitve i uzajamne ljubavi i obogaćenja.

Posebna zahvalnost Bogu koji nam je udijelio veliku radost i utjehu ubrajanjem našeg nadbiskupa u zbor kardinala svete rimske Crkve. Ovaj Tjedan zato ima i posebnu povijesnu značajku, jer ga je svojom molitvom otvorio naš voljeni kardinal koji je predvodio i liturgiju i upravio nam toplu i očinsku riječ ohrabrenja, istine i ljubavi. Hvala mu!

Srdačna hvala preuzvišenoj gospodi nadbiskupima i biskupima koji su nas svojom prisutnošću obradovali, ohrabрили i ojačali u našem radu i traganju za istinom evanđelja: nadbiskupu zadarskom mons. Marijanu Oblaku, đakovačkom biskupu mons. Ćirilju Kosu i zagrebačkom pomoćnom biskupu mons. Đuri Kokši što su se rado odazvali da predvode liturgijsko slavlje i održe nam svoju pastirsku riječ nade i ljubavi. Hvala nadbiskupu i metropoliti riječkom mons. Josipu Pavlišiću i biskupu Joakimu Segediju za njihovu revnu i dragu prisutnost među nama. Hvala i svim nadbiskupima i biskupima koji su pismeno pozdravili ovaj naš skup i opravdali svoju odsutnost.

Hvala provincijalima, prvostolnom zagrebačkom kaptolu i drugim kaptolima, rektorima Bogoslovnog i Dječaćkog sjemeništa, predstavnicima naših bogoslovlja i FTI Družbe Isusove, predstavnicima katoličkog tiska, predstavnicima vjerskih zajednica što su nas svojom prisutnošću i sudjelovanjem u radu Tjedna obradovali. Posebno ističem gosp. Jovana Nikolića, arhijerejskog namjesnika, koji zastupa sestrinsku SPC.

Hvala vama, predavači, za vaša stručna izlaganja na opće zadovoljstvo sudionika Tjedna. Osobito zahvaljujem tajniku Tjedna dr Adalbertu Rebiću za njegovu nesebičnu zauzetost u organiziranju i vođenju Tjedna, čega smo svi svjedoci, kao i mr. Stjepanu Večkoviću, njegovu pomoćniku, i tajnici našeg Fakulteta sestri Margareti Babić za njezin neprimjetan a vrlo koristan doprinos.

Srdačno zahvaljujem upravi Dječjačkog sjemeništa, na čelu s rektorom p. Antolovićem i ekonomom p. Jelinekom za sve što su poduzeli da se rad Tjedna odvija u zračnoj i radosnoj atmosferi. Hvala sjemeništarcima na njihovim dragocjenim uslugama u tehnici i podvorbi, koju su nesebično i s toliko ljubavi obavili. Hvala i časnim sestrama, čistačicama i svemu osoblju koji su svojom ljubavlju i velikodušnošću doprinijeli boljem i radosnijem odvijanju Tjedna.

Hvala i svima onima koji su obogatili ovo okupljanje svećenika izložbom i prodajom vjerskih knjiga, liturgijskih i katehetskih pomagala.

Od srca zahvaljujem vama, svećenici, koji ste se i ove godine u tako velikom broju okupili iz svih krajeva naše zemlje na ovaj susret vjere i ljubavi, da bismo zajednički razmotrili i produbili istine evanđelja, izmijenili svoja pastoralna i svećenička iskustva i porasli u spoznaji Krista i u njegovoj ljubavi. Ovo je povlašten trenutak da vam u ime naše starodrevne ustanove, Katoličkog bogoslovnog fakulteta, zahvalim za kolektu koju zdušno skupljate i tako u svakom pogledu omogućujete rad i napredak naše najviše znanstvene crkvene ustanove u Hrvatskoj. Izručite našu iskrenu zahvalnost i svojim vjernicima, posebno onim nemoćnima, starijim i bolesnima, o kojima smo na ovom Tjednu razmatrali, za njihov dar koji je često dar sirote udovice koja daje sav svoj utržak.

Molimo s Pavlom: „da ljubav naša sve više i više raste u spoznanju i potpunu pronicanju, te možemo prosuditi što je najbolje, da budemo čisti i besprijekorni za Dan Kristov, puni ploda pravednosti po Isusu Kristu – na slavu i hvalu Božju”. (Fil 1,9–11). Pokušajmo živjeti u duhu onoga što smo ovdje razmišljali i molili. Budimo ne samo prenosioci Kristove ljubavi nego i razdavaoci svoga života bolesnicima, starcima i umirućima. Bio nam ovaj susret vjere i ljubavi blagoslovljen i sretan od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista! Sada ćemo zahvaliti Bogu za sve što nam je učinio, svečanom liturgijom i Te Deumom u čast svetoga Tome, patrona katoličkih škola.

„Milost sa svima koji ljube Gospodina našega Isusa Krista (koji je) u neraspodljivosti.” (Ef 6,24).

dr Celestin TOMIĆ